

Spis treści

Słowo wstępne	5
Przedmowa	35
Bibliografia	37
Wstęp	49

Księga pierwsza Początki

1. Początki dotykania skrofulów	59
1. Skrofuly	59
2. Początki rytuału francuskiego	60
3. Początki rytuału angielskiego	69
2. Początki uzdrowicielskiej władzy królów:	
święte królestwo w początkach średniowiecza	77
1. Rozwój instytucji świętego królestwa; namaszczenie	77
2. Uzdrowicielska moc namaszczonego	94
3. Polityka dynastyczna pierwszych Kapetyngów i Henryka I Beauclerca	97

Księga druga Królów Cudotwórców czasy wielkie i małe

1. Rytuał dotykania skrofulów i jego popularność do końca XV wieku	105
1. Rytuał francuski i angielski	105
2. Popularność rytuału dotykania	111
3. Rytuał dotykania skrofulów w literaturze medycznej średniowiecza	124

4. Rytuał dotykania skrofułów w opinii Kościoła	127
5. Rytuał dotykania a spory międzynarodowe: próby naśladowania	145
2. Drugi cud królestwa Anglii: pierścienie lecznicze	155
1. Rytuał pierścieni w XIV wieku	155
2. Legendarne początki	156
3. Magiczne początki rytuału pierścieni	159
4. Cudowne królestwo zdobywa magiczną receptę	164
3. Święte i cudowne królestwo od początków rytuału dotykania skrofułów po czasy Renesansu	173
1. Królestwo kapłańskie	173
2. Problem namaszczenia	195
3. Legendy: o królestwie Francji, o cudownym oleju w sakrze angielskiej	201
4. Przesady: znamię królewskie, królowie i lwy	216
5. Wnioski	225
4. O pomieszczeniu niektórych legend: święty Marcoul, królowie Francji i siódmi synowie	227
1. Święty Marcoul. Jego legenda i kult	227
2. Święty Marcoul i cudotwórcza władza królów Francji	240
3. Siódmi synowie, królowie Francji i św. Marcoul	249
5. Cud królewski w czasach wojen religijnych i absolutyzmu	261
1. Królestwa cudotwórcze przed kryzysem	261
2. Renesans i reformacja	273
3. Absolutyzm i święte królestwo; ostatnia legenda francuskiego cyklu królewskiego	285
4. Dotykane skrofułów w epoce absolutyzmu francuskiego i w czasie pierwszych wojen domowych w Anglii	297
6. Schyłek i śmierć rytuału dotykania	311
1. Jak wygasła wiara w cud królewski	311
2. Koniec rytuału angielskiego	316
3. Koniec rytuału francuskiego	322

Księga trzecia

Interpretacja krytyczna cudu królewskiego

1. Rozdział pierwszy — i jedyny	331
1. Pierwsze próby interpretacji racjonalnej	331
2. W jaki sposób uwierzono w cud królewski	339

Aneksy	347
Aneks I	
Cud królewski we francuskich i angielskich księgach rachunkowych	349
1. Dotykanie skrofułów we francuskich księgach rachunkowych	349
2. Angielskie księgi rachunkowe	352
Aneks II	
Ikonografia	363
1. Dotykanie skrofułów	364
2. Konsekracja leczniczych pierścieni	369
3. Święty Marcoul i królowie Francji	370
Aneks III	
Początki królewskiego namaszczenia i sakry	373
1. Królestwo Wizygotów w Hiszpanii	373
2. Królestwo Franków	375
3. Namaszczenie cesarskie	375
4. Anglia	376
5. Kraje celtyckie	379
6. Koronacja; połączenie w tej samej ceremonii nadania korony i namaszczenia	380
7. Trwanie rytuału namaszczenia, zaniechanie go w Niemczech	381
8. Cesarstwo Bizantyjskie	383
Aneks IV	
Analiza i fragmenty <i>Traktatu o sakrze</i> Jana Goleina	387
Aneks V	
Pielgrzymka królów Francji do Corbeny po sakrze i przeniesienie relikwiarza świętego Marcoula do Reims	397
Uzupełnienia i sprostowania	401
I. Pierwotny republikanizm ludów germańskich	401
II. Królowie francuscy jako kapłani	402
III. Ikonografia legendy o kwiecie lilii	402
IV. Sakra książąt Normandii	402
V. Pośmiertne cuda króla Jakuba II	403
VI. <i>Gratia gratis data</i>	403
VII. Siódmi synowie lub siódme córki, kwiat lilii i św. Marcoul	404
VIII. Uzupełnienia i sprostowania różne	405
Indeks osób i źródeł	407